

valetabu. Ni bera ni tara na valetabu mai Kyiv, o koya kei na so tale era dau vakayagataka e 36 na aua vakadua ena veiyabaki mera lako kina ki na valetabu mai Jamani. O ira na Yalododonu oqo era dau masu, vulica na ivolanikalou, era laga serenilotu, ka veitalanoataka na tikina e so ena gauna ni nodra lako tiko e gaunisala. O Katya e a kaya vei au, “Ni keimami sa yaco yani kina valetabu, keimami sa vakarau sara me keimami ciqoma na veika sa vakarautaka na Turaga me na solia vei keimami.

Kevaka eda sa ciqoma na veivakalougatataki kece sa vakarau solia na Kalou, na noda sala e vuravura e dodonu me na kauti keda yani ki na valetabu. Na valetabu sa ivakatakarakara ni loloma ni Kalou vei keda. E sureti keda kece o koya meda lako mai, vulica na veika baleti Koya, vakila Nona loloma, ka ciqoma na cakacaka vakalotu ni matabete ka na ganita meda na rawata kina na bula tawamudu vata kei Koya. E dau caka yadudua na veiyalayalati. Na veiveisau lelevu ni yalo e vakaibalebale vua na Turaga. Kei na nomu ena vakavuna na veisau ena nomu bula. Ni da sa na lako yani ki na Nona vale, sa na rawa ni da vakaiyaragi ena [Nona] kaukauwa, . . . [Yacana . . . me tiko vei [keda], . . . [Nona] lagilagi . . . me wavokiti [keda], kei na [Nona] agilosi mera na wanonovi [keda].”⁵

Au wasea vei kemuni na noqu ivakadinadina ni Tamada Vakalomalagi e bula dina tiko. Ena vuku ni Luvena Lomani o Jisu Karisito, na vakanuinui, ni yalayala kece kei na veivakalougatataki kece ni valetabu era na vakavotukana. Mena tiko na noda vakabauta me rawa ni da na vakanuinui Vua kei na Nona veiyalayalati, au masulaka ena yaca i Jisu Karisito Emeni. ■

IDUSIDUSI

1. David A. Bednar, “Taura e Dua na Yaca Dokai ka Vakataudeitaka,” *Liaona*, Me 2009, 98.
2. Linda K. Burton, “Gadrevi: Na Liga kei na Yalo me Vakusakusataka na Cakacaka,” *Liaona*, Me 2014, 123.
3. Thomas S. Monson, “Na Valetabu Savasava—e dua na Bikeniki Vuravura,” *Liaona*, Me 2011, 92.
4. Raica na templechallenge.lds.org.
5. Vunau & Veiyalayalati 109:22.

Mai vei Neill F. Marriott

Karua ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki
Raraba ni Goneyalewa

Wasea na Nomu Rarama

E dodonu meda tudei ena noda vakabauta ka laveta na domoda meda kaburaka na vunau dodonu.

Ena bogi nikua au gadreva me raici e rua na ilesilesi eda kauta voli: iMatai, na kena vakuri tikoga na rarama ni kosipeli kei na dina ki na noda bula, kei na kena ikarua, na noda wasea na rarama kei na dina oqo vei ira na tamata.

O ni kila beka na kemuni bibi? Oi kemuni vakayadua—ena gauna oqo—o ni sa rui yaga ka bibi ena itu-vatuva ni veivakabulai ni Tamada Vakalomalagi. Sa tiko na cakacaka meda cakava. Eda kila ni dina na kosipeli vakalesuimai. Eda sa tu vakarau beka meda taqomaka na dina oqo? E gadrevi meda bulataka; e gadrevi meda wasea yani. E dodonu meda tudei ena

noda vakabauta ka laveta na domoda meda kaburaka na vunau dodonu.

Ena *Liahona* ni Sepiteba 2014, e vola kina o Elder M. Russell Ballard: “Eda sa gadreva vakalevu cake na domodra vakayadua, veivakauqeti kei na nodra vakabauta na marama. Eda gadrevi ira mera vulica na vunau ka kila vakavinaka na cava eda vakabauta me rawa ni ra cavuta nodra ivakadinadina ena dina ni veika kecega.”¹

Kemuni na marama, ko ni sa mai vaqacacotaka na noqu vakabauti Jisu Karisito. Au sa raica na nomuni ivakarau, rogoca na nomuni ivakadinadina, ka vakila na nomuni vakabauta mai Brazil ki Botswana! Ko ni kauta voli

tiko na isolegi ni veivakauqeti ki na vanua cava ga ko ni gole kina. Era sa vakila na tamata era voliti kemuni—mai na nomuni matavuvale ki na vakau itukutuku ena nomuni talevoni vakakina mai vei ira na itokani ena itukutuku raraba kivei ira era dabe tikivi kemuni ena bogi nikua. Au duavata ena ka a vola o Sista Harriet Uchtdorf, “Sai kemuni . . . na bikenit qaqqa ka gugumatua ena dua na vuvura sa butobuto sara ka vakaraitaka, mai na sala o ni bulataka kina na nomuni bula, ni kosipeli sa dua na itukutuku rekitaki.”²

E vakamatatataka o Peresitedi Thomas S. Monson, “Kevaka o gadreva mo solia na rarama vei ira eso, o iko sara ga mo ramase tiko.”³ Ena rawa vakacava meda vawaqara tikoga ki lomada na dina ni rarama oya? Eso na gauna au vakila niu sa cina malumalumu sara. Me da na ramase vakacava?

E vakavulica na ivolanikalou, “Raica sa vu ni rarama na Kalou; ia ko koya sa kunea na rarama ka tudei tikoga vua na Kalou, ena vakararamataki vakalevu.”⁴ E dodonu meda tiko ga vua na Kalou me vaka e kaya na ivolanikalou. E dodonu meda gole ki na ivurevure ni rarama—ki vua na Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito kei na ivolanikalou. Eda rawa talega ni gole ki valetabu, ni da sa kila tiko ni veika kece e loma oya e sa vakanamata vei Karisito kei na Nona isoro cecere ni veivakaduavatataki.

Vakasamataka mada na mana ni valetabu ki na itikotiko raraba. Era vakarairai vinakataka na loma ni siti; era ramase mai na veidelana kilai levu. Na cava na vuna era vakarairai vinakataki kina ka ramase? Baleta, ni kaya na ivolanikalou, “Raica sa serau yani na dina,”⁵ ka sa tiko ena valetabu na dina kei na inaki tawamudu; sa vakakina o iko.

Ena 1877, a kaya kina o President George Q. Cannon, “Na Valetabu Kecega . . . sa na vakagogotaki Setani sobu e vuravura.”⁶ Au vakabauta ni vanua cava ga e tara kina na valetabu, ena biliga ki muri na butobuto. Na inaki ni valetabu o ya me qaravi ira na kawatamata ka solia vei ira kece na luvei Tamada Vakalomalagi na kaukauwa mera lesu ka bula vata kei Koya. E sega beka ni tautauvata na noda inaki ki na veivale vakatabui oqo, o ya na vale ni Turaga? Me qaravi ira na tamata ka vukei ira mera biliga ki muri na butobuto ka lesu ki na rarama nei Tamada Vakalomalagi?

Na cakacaka tabu ni valetabu ena vakatubura na noda vakabauta na Karisito, ka rawa meda vakauqeta cake vakavinaka na nodra vakabauta na tamata. Mai na veivakabulabulataki ni yalo ni valetabu, eda rawa ni kila na ka dina, na kaukauwa, kei na inuinui ni Veisorovaki ni iVakabula ki na noda bula yadudua.

Ena vica na yabaki sa oti keitou a sovata vakamatavuvale e dua na bolebole levu. Au a gole ki valetabu

ka laki masu vagumatua meu vukei. A vakaraitaki vei au e dua na ka dina. A vakamatatataka vei au na noqu malumalumu, kau a kidacala sara ga. Ena gauna veidusimaki vakayalo oqo, au a raica kina e dua na marama dokai koya ga ena nona caka nona, ka sega ni sala ni Turaga, ka tukuna ni o koya e cakava kece na ka sa mai rawati. Au kila niu sa raici au sara tiko ga. Sa qai tagi na yaloqu vua na Tamada Vakalomalagi, kau kaya, “Au sega ni vinakata meu vakataka na marama o ya, ia meu veisau vakacava?”

Mai na yalo savasava ni ivakatakila ena loma ni valetabu, sa vakavulici au niu sa gadreva e dua na Dauveivueti. Au sa gole yani vakatotolo vua na iVakabula o Jisu Karisito ena noqu vakasama ka vakila ni sa takali na noqu yaluma ka tovore mai lomaqu e dua na inuinui cecere. Sai Koya ga na noqu inuinui, ka meu sa ququmi toka ga Vua. Sa matata sara vei au ni dua na marama sa dokai koya ga ka itovo vakavuravura “sa meca ni Kalou”⁷ vakakina vei ira ena vakauqeta o koya. Ena valetabu ena siga o ya au a vulica ni Veisorovaki duadua ga i Jisu Karisito sa na rawa ni veisautaka na noqu itovo dokadoka kau sa na rawa ni caka vinaka. Au sa vakila vakaidina na Nona loloma kau kila ni na vakavulici au ena Yalo ka veisautaki au keu solia Vua na yaloqu, ka sega tale ni dua na ka e vo.

Au se valuta tikoga na noqu malumalumu, ia au sa nuitaka ga na veivuke vakalou ni Veisorovaki. A yaco mai na ivakasala savasava oqo baleta niu a curuma na valetabu savasava, ka vakasaqara na veivakacegui kei na isau ni taro. Au a lomaocaoca tu niu curuma na valetabu, kau lesu mai niu kila ni sa tiko na noqu iVakabula sa kaukauwa duadua ka daulomani keda kece. Au sa vakacegu ka reki vakalevu baleta niu sa mai taura na Nona rarama ka ciqoma na Nona ituvatuva baleti au.

Era sa mai tara e veiyasai vuravura, na valetabu ka duatani na kedra irairai kei na kena itaratara e tautuba, ia e loma e tiko vei ira kece na rarama tawamudu vata ga, na inaki, kei na dina. Ena 1 Korinica 3:16 eda wilika, “Dou

sa sega beka ni kila ni dou sa vale ni Kalou, ka sa tiko vei kemudou na Yalo ni Kalou?” Oi keda talega na luvena yalewa na Kalou eda sa mai vakatikori e vuravura taucoko, me vaka na valetabu, ka da sa rui totoka vakayadua kei na keda ituvaki e tautuba, me vakataka na valetabu. Sa tiko talega vei keda na rarama vakayalo, me vaka na valetabu. Oqo na rarama vakayalo sa ivakaraitaki ni rarama ni iVakabula. Era na malele mai kina o ira ki na rarama oqo.

Sa tiko na noda dui itavi ena vuravura oqo—ni da sa goneyalewa, tina, iliuliu, ka veivakavulici vei tacida, cakacaka saumi, vakawati, kei na vuqa tale. Sa veivakauqeti vakayadua. Na itavi yadua oqo ena tiko na kena kaukauwa savasava ni da vakaraitaka tiko na dina ni kosipeli kei na veiyalayalati ni valetabu ki na noda bula.

E kaya o Elder D. Todd Christofferson, “Ena veika kece, sa rawa vua e dua na tina me vakayaco veivakauqeti e sega ni vakatauvatani rawa mai vua e dua tale na tamata ena dua tale na isema ni veivekani.”⁸

Ni ra se lalai na luvei keirau, sa vaka meu dua na ivukevuke ni kavetani ni dua na waqa, vei watiqu, o David, kau vakasamataki iratou na 11 na luvei keirau ni ratou sa waqa lalai suwaigelegele tiko e yasai keirau ena toba, vakavakarau me seredali ka sokota yani na wasawasa kei vuravura. Keirau sa gadreva kei David me keirau vakasalataki ena kabasi ni Turaga ena veisiga me baleta na ilakolako vinaka duadua ni soko vata kei iratou na neirau waqa lalai.

E vakasinaiti na noqu siga ena veika guiguilecavi vakataka na lobi isulu sava, wiliki ni nodra ivola na gone, ka biuvata na kakana me vakayakavi. Eso na gauna ena noda toba e vale, keitou sega ni raica ni veitovo rawarawa, dau vakayacori e veigaua—oka kina na masu vakamatavuvale, wiliki ni ivolanikalou, kei na lotu vakamatavuvale—ena yaco mai na veika cecere. Ia meu vakadinadinataka ni itovo sara ga oqo sa tiko kina na veika tawamudu. E yaco mai na marau ni o iratou na waqa lalai oqo—na luvei keirau—era sa tubu ki na veiwaqa

lelevu kaukauwa vakasinaiti tu ena rarama ni kosipeli ka vakarau tu me “lesi mo dou qarava na cakacaka ni Kalou.”⁹ Na neitou cakacaka lalai ena vakabauta kei na veiqaravi sai koya e vuqa vei keitou e tiko ga kei na Kalou ka yaco mai kina na rarama tawamudu kei na lagilagi ki na neitou matavuvale, neitou itokani, kei ira keitou kila. Sa rawa kina mo kauta tiko e dua na isolegi ni veivakauqeti!

Vakasamataka mada na veivakauqeti ni dua na goneyalewa yabaki ni Lalai ki na nona matavuvale. Sa vakalougatataka neitou matavuvale na vakabauta nei luvei keirau yalewa ena nona a yali na luvei keirau tagane gone ena dua na vanua ni veivakamarautaki. Keitou sa vaqarai koya ena nuiqawaqawa. Kena i tinitini, a ququmi toka ga vei au o luvei keirau yalewa yabaki 10 ka kaya, “Na, e dodonu me tou masu beka?” E dina o koya! Keitou sa mai soqoni vata mai ena kedra maliwa na tamata sarasara tu mai ka masu me kune na luvei keirau. Keitou a kunei koya. Kivei kemuni kece na goneyalewa ni Lalai au kaya, “Yalovinaka ni tukuna tiko vei nomuni itubutubu mo ni masu!”

Ena vula ikatakata oqo au a tiko rawa ena dua na nodra keba e 900 na goneyalewa mai Alaska. A bibi sara

vei au na nodra veivakauqeti. Era a vakavakarau mai vakayalo ki na keba, ena nodra wilika na iVola i Momani ka cavuqaqataka “Na Karisito sa Bula: Na Nodra iVakadinadina na iApositolu.” Ena ikatolu ni bogi ni keba, era a tucake vata tu na 900 na goneyalewa ka cavuqaqataka na ivola taucoko o ya ena kena matailalai.

A vakasinaita na olo levu o ya na Yalotabu, ka sa lomaqu meu leweni ira. Ia a sega ni rawa. Se bera niu rawata na kena cavuqaqataka.

Au sa tekivu vulica oqo na vosa mai na “Na Karisito sa Bula” me vakataka nodra cakava na marama oqo, ia me baleta na nodra veivakauqeti au sa mai kila vinaka kina na veiyalayalati ni sakaramede meu dau nanuma na iVakabula niu cavuta tiko vakavica vata na nodra ivakadinadina na iApositolu baleti Karisito. Sa tekivu me titobu sara na ibalebale ni sakaramede kivei au.

Au sa nuitaka tiko meu solia vua na iVakabula ena Siganisucu oqo e dua na iloloma o ya meu cavuqaqataka “Na Karisito sa Bula” ka me sa tudei tu e lomaqu ni yaco mai na 25 ni Tiseba. Au sa nuitaka niu sa rawa ni veivakauqeti ena ka vinaka—me vakataki ira na marama ni Alaska kivei au.

E rawa beka mo raici iko ena vosa ni itukutuku oqo, “Na Karisito sa

Bula”? “Sa vakamasuti ira kece mera muria na Nona ivakaraitaki. E taubale ena gaunisala mai Palesitaina, ka vakabulai ira na tauvimate, vakabulai ira na mataboko me rai, ka vakaturi ira cake tale na mate.”¹⁰

Oi keda, na marama ena Lotu, eda na sega ni taubale ena gaunisala mai Palesitaina meda vakabulai ira na mate, ia eda sa rawa ni masulaka ka vakayagataka na loloma veivakabulai ni Veisorovaki ki na dua na veiwekani sa vakaleqai tiko, ka vakacacani.

E dina ga ni da na sega ni vakabulai ira na mataboko mera rai me vakataka na iVakabula, ia eda sa rawa ni vakadinadinataka na ituvatuva ni veivakabulai vua e dua sa mataboko vakayalo. Eda sa rawa ni dolava na mata ni yalona me kila na kena gadrevi na kaukauwa ni matabete ena veiylalayalati tawamudu.

Eda na sega ni vakabulai ira era sa mate tu me vakataka na iVakabula, ia eda sa rawa ni vakalougatataki ira na mate ena noda vakasaqara na yacadra ki na cakacaka ni valetabu. Eda sa qai vakabulai ira dina mai na mate ena valeniveivesu ni yalo ka solia vei ira na salatu ki na bula tawamudu.

Au vakadinadinataka ni sa bula tiko e dua na noda iVakabula, o Jisu Karisito, ka sa rawa vei keda ena Nona kaukauwa kei na rarama meda biliga ki muri na butobuto kei vuravura, vakavoqataka yani na dina eda sa kila tu, ka vakauqeti ira na tamata mera lako mai Vua. Ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. M. Russell Ballard, “Men and Women and Priesthood Power,” *Liahona*, Sepi. 2014, 36.
2. Harriet R. Uchtdorf, *The Light We Share* (The Deseret Book Company, 2014), 41; vakayagataka ena veivakadonui.
3. Thomas S. Monson, “For I Was Blind, but Now I See,” *Liahona*, Julai 1999, 69.
4. Vunau kei na Veiylalayalati 50:24.
5. Vunau kei na Veiylalayalati 88:7.
6. George Q. Cannon, in *Vakavakarau ni Laki Curu ki na Valetabu* (ivolalailai, 2002), 36.
7. Mosiah 3:19.
8. D. Todd Christofferson, “Na Kaukauwa Vakasakiti ni Marama,” *Liaona*, Nove. 2013, 30.
9. Vunau kei na Veiylalayalati 4:2.
10. “Na Karisito sa Bula Tiko: Nodra iVakadinadina na iApositolu,” *Liaona*, Epe. 2000, 2.

Mai vei Peresitedi Dieter F. Uchtdorf

iKarua ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada

Bulataka na Kosipeli ena Reki

Vakanuinui ena kaukauwa ni veivakabulai nei Jisu Karisito; muria na Nona lawa kei na ivakaro. Ena dua tale na kena vosa—bulataka na kosipeli ena reki.

Kemuni na ganequ lomani, kemuni na noqu itokani taleitaki ka tisaipeli vakalougatataki i Jisu Karisito, e ka dokai vei au na madigi oqo meu duavata kei kemuni ni da mai dolava tale e dua na koniferedi raraba ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai. Ena macawa mai oqo keitou na sota na Mataveiliutaki Taumada kei na iApositolu Le Tini-karua kei ira na Vakaitutu Raraba kei na iliuliu raraba ni mataisoqosoqo ka na qai muri mai ena Vakarauwai kei na Sigatabu ka tarava na veisoqoni tale eso ni noda koniferedi raraba ni vuravura. Au vakavinavinaka vakalevu vei Peresitedi Thomas S. Monson, na parofita ni Kalou ena noda gauna, ena nona kerei au meu matataka na Mataveiliutaki Taumada ni Lotu ena noqu vosa vei kemuni na ganequ ena Lotu.

Niu vakananuma na veika meu na tukuna, e lesu noqu vakasama vei ira na marama era a tara cake na noqu bula ka vukei au ena veibolebole ni bula oqo. Au vakavinavinaka vua na buqu ka a lewa ena vicasagavulu na yabaki sa oti me kauta na nona mata-vuvale ki na dua na soqoni ni sakaramede ni Momani. Au vakavinavinaka

vei Sisita Ewig, e dua na kena marama yada ni Jamani, ka ivakadewa vakavalagi ni yacana o “Sisita Eternal.” Sai koya a vakayacora na veisureti qaqa ka vakasakiti oqo vei buqu. Au vakavinavinaka vakalevu vei tinaqu, ka a kauta e va na gone curuma na dredre ni iKarua ni iValu Levu. Au vakasamataka talega na luvequ yalewa, o ira na makubuqu yalewa, kei na itabatamata se bera mai ni yalewa yalododonu ka ra na muri mai ena dua na siga.

Ia, au vakavinavinaka tawamudu vua na watiq, o Harriet, ka dau vakamarautaki au niu se cauravou, colata na icolacola bibi duadua ni neirau matavuvale vakatina, tuvata kei au vakawatiq, ka lomani ira ka vakamareqeti ira na luvei keirau, makubui keirau, kei na makubui keirau vakarua. Sai koya na vu ni kaukauwa ena neitou vuvale ena gauna vinaka kei na gauna ca. E kauta mai na rarama ki na nodra bula o ira kece era kilai koya.

Kena itinitini, au vakavinavinaka vakalevu vei kemuni kece, na milioni vakamilioni na marama yalodina e vuravura taucoko ena vei yabaki ni bula kecega o ni cakava tiko e vuqa sara na ka me tarai cake kina na matanitu ni